

تاریخچہٴ فلسفہٴ زمان

آدریان باردون

www.kargadon.com
www.kargadon.com

ترجمہ

ترجمہ

حسن امیری آرا

نشر کرگدن

فهرست

- ۱ ----- یادداشت نویسنده بر ترجمه فارسی
- ۳ ----- یادداشت مترجم
- ۷ ----- مقدمه: «زمان چیست» یعنی چه؟
- ۱۵ ----- ۱. زمان و تغییر
- ۳۷ ----- ۲. ایدئالیسم و تجربه
- ۶۳ ----- ۳. زمان و مکان - زمان
- ۹۵ ----- ۴. آیا زمان می‌گذرد؟
- ۱۳۳ ----- ۵. پیکان زمان
- ۱۵۱ ----- ۶. آیا سفر در زمان ممکن است؟
- ۱۶۳ ----- ۷. زمان و اختیار
- ۱۸۱ ----- ۸. آیا ممکن است عالم هیچ آغاز و پایانی در زمان نداشته باشد؟
- ۲۰۳ ----- سخن آخر: آیا «زمان چیست؟» سؤال غلطی است؟
- ۲۱۱ ----- نمایه

یادداشت نویسنده بر ترجمه فارسی

طبیعتِ زمان و تغییرِ طی هزاران سال از جمله موضوعات اصلی مورد توجه فلاسفه بوده است. فلاسفه متقدم یونان، همچون پارمنیدس و زنون الثائی، به طبیعتِ به ظاهر متناقضِ نمایِ تغییر به دیدهٔ شک می‌نگریسته‌اند: برای آنکه چیزی تغییر کند باید هم یک چیز باشد و هم چیزی دیگر؛ برای آنکه چیزی خلق شود باید هم باشد و هم نباشد.

فلاسفه مسیحی، همچون آگوستین اهل هیپو، و فلاسفهٔ مسلمان، همچون غزالی، مسئلهٔ گذر زمانی را در پیوند با مسئلهٔ ابدیت دنبال می‌کردند. این مطالعات به وضوح در تلقی کانت از علیت، معرفت و استدلال کلامی - جهان‌شناختی اثرگذار بود. کانت شیوهٔ تازه‌ای از تفکر دربارهٔ ایدئالیسم زمانی تأسیس کرد؛ هم‌زمان با اعتراضاتی که به تلقی واقع‌گرایانه نیوتن از مکان و زمان داشت، از رویکرد نیوتن به علم طبیعی دفاع می‌کرد.

توجه به فلسفهٔ زمان در قرن بیستم شتاب گرفت، چرا که تحولات جدید در فیزیک و علوم شناختی منجر به ابداعاتی در پدیدارشناسی، متافیزیک و منطق زمان شد. تحولاتی که در نظریهٔ نسبیت و فیزیک کوانتومی پدید آمده بود منجر به تلقی‌هایی بسیار باریک‌بینانه‌تر از مسائل بغرنج قدیمی مربوط به زمان در میان فیلسوفان شد.

امروزه در فلسفهٔ دانشگاهی هیچ حوزه‌ای پویاتر از فلسفهٔ زمان نیست.